

ममान्तर्वाणि ! त्वं हर तिमिरमित्यर्थनविधां
विधास्यन् यस्तस्मै पदयुगलमात्रं कथयते ।
असौ शास्त्रज्ञत्वं वरयितुमुपक्रान्त इति तद्
ददानः सद्यस्ते जयति सदयासम्भ्रमरसः ॥ ११ ॥

असौ सेवा दावे रुदितभियमिज्या जललिपि-
र्गजस्नानं ध्यानं तदपि स जपो भस्मानि हुतम् ।
प्रणामो नामप प्रकृतिजलमूकाङ्घ्रिपतनं
यदम्बालम्ब्येत प्रतिदिनमनुद्दिश्य भवतीम् ॥ १२ ॥

सजीवो मा जीवन् भवति वत मा जाग्रदपि मा
विजानन् मा ध्यायन् जनजननि ! तस्यास्त्वजननिः ।
न यस्त्वामाशस्ते न विनमति न स्तौति मनुते
न नोपास्ते नाध्येत्यवति न वृणीते न च सकृत् ॥ १३ ॥

गलद्गम्भां शुम्भत्पृथुलकुचकुम्भां हुतगशि-
प्रभाडम्भां सम्भावितलिखितगुम्फाजपपटाम् ।
मनस्तम्भारम्भप्रथुमनि (?) भजे त्वां कृतकृपा-
परीरम्भामम्भोरुहसदनसम्भोगकलिकाम् ॥ १४ ॥

भवत्या नित्योत्तंसितसितसुधास्रतिविगलत्-
सुधासारस्रोतोविसर इव हृत्पङ्कजजुषः ।
नृणां त्वद्ध्यातृणां नववदननालीककुहर-
प्रणाळीनाळेन क्षरति कवितासौरभभरः ॥ १५ ॥

गतिखिन्नां वन्यस्तबकनिवहन्यासविलसत्-
कचां केचित् काचावलिखचितनीचेतरकुचाम् ।
हृदि त्वामीक्षन्ते कपटमृगयोः पत्रपटली-
दुकूलां कालारेरनुपदचरीं काननचरीम् ॥ १६ ॥

धरे ! दुर्गा स्वर्गाधिपविमतवर्गापहरणीं
 महारंहसिंसहप्रवरपरिविन्यस्तचरणाम् ।
 करे वलगात्खड्गप्रविहितजगन्नाणविभवां
 भवार्तिव्यावृत्त्यै भगवति ! भजन्ते हि भवतीम् ॥ १७ ॥

इदं स्यादेतत् स्यान्मम पुनरदः स्यादिति सदा
 श्रुतं वा दृष्टं वा सकलमुपयाचे न भवतीम् ।
 सकृन्मह्यं मुह्यन्मलिनमनसे मातरमलां
 त्वदीये दीयेत द्युतिमति पदे भारति ! रतिम् ॥ १८ ॥

अथो या वा सा वा भव भवरमेशाम्बुजभुवा-
 मपीड्ये ! पीड्येऽहं जनजननि ! जाड्येन न यथा ।
 तथा भूयाद् भूयानिह तव विभूतिस्तवविधिः
 कथंकारं कर्तुं कविभिरपि शक्येत सकलः ॥ १९ ॥

* मुक्तिपुरस्थदेवीस्तोत्रम् ।

निखिलनिगमवेद्यं तावकानं चरित्रं
निगदितुमसमर्थस्तत्त्वबोधस्वरूपे ।
भगवति तदपि त्वां भक्तिभाराकुलोऽहं
कथमपि जगदीशे स्तामि मुक्तिस्थलस्थे ॥ १ ॥

सततविनतभक्तव्रातचित्ताम्बुजार्ति-
प्रशमनकुशलोद्यद्रागपादारविन्दे ।
अगतिरगसुतेऽहं त्वत्प्रसादाभिलाषी
भगवति नियतं त्वां नौमि मुक्तिस्थलस्थे ॥ २ ॥

जननमरणघोरक्ष्वेलवाराकरान्तः-
पलनविवशलोकत्राणदक्षान् कटाक्षान् ।
जननि तव दयार्द्रान् निन्दितेन्दीवराभा-
ननुदिनमाय मद्यं देहि मुक्तिस्थलस्थे ॥ ३ ॥

विशिष्टपदपङ्कजस्रुतमरन्दससवन-
ग्रहृष्टधरणीसुरभ्रमरसञ्चयैरश्रिते ।
त्रिविष्टपसमे गुणैर्महति मुक्तिगहस्थिता-
मभिष्टुतकथामुन्मामनिशमाश्रये शाश्वतीम् ॥ ४ ॥

* This is a Stotra in praise of the goddess of Mukti-pura. Muktipura seems to be the sanskritised form of Mukkutala, a famous temple in Malabar. The present edition is based on a palm leaf manuscript No.804-B, preserved in this institution. Nothing is known about the authorship of the stotra. Ed.

अतित्वरमुदित्वरप्रणयपेशलालोकन-
 प्रवृद्धकुतुकाकुलस्मरहराङ्गसङ्गोत्सुके ।
 जगन्निर्गतभूषणं जननि मुक्तिगेहस्थिते
 पदद्वितयमन्वहं मायि निधेहि शलात्मजे ॥ ५ ॥

सरोजदललोचनां सततलिप्तगोरोचनां
 विनोदितगजाननां विमलपूर्णचन्द्राननाम् ।
 नमामि गिरिनन्दनां नतविरिञ्चसङ्क्रन्दनां
 विवेकिकृतभावनां विहितमुक्तिगेहावनाम् ॥ ६ ॥

सुरासुरनमस्कृते सुललिताङ्गदालङ्कृते
 मुनीन्द्रनिवहादृते मुदितभक्तलोकावृते ।
 मनोहरतराकृते मदनवैरिसम्मानिते
 महेश्वरि नमोऽस्तु ते महितमुक्तिसद्भास्थिते ॥ ७ ॥

मनोज्ञनयनाञ्चलं मनसिजाहिते चञ्चलं
 कुचद्वयजिताचलं घृसृणरञ्जितोरस्थलम् ।
 महत्तमदयाकुलं मनसि मे सदा निस्तुलं
 महः स्फुरतु निश्चलं महितमुक्तिगेहोज्ज्वलम् ॥ ८ ॥

मनोजन्मारातेर्महिषि महिषध्वंसिनि शिवे
 दुनोभ्यापन्नोऽहं मरणमनुचिन्त्यातिभयदम् ।
 मनोज्ञं ते पादद्वयमरुणपाथोजसदृशं
 विनोदाय स्यान्मे विलासिततना मुक्तिनिलये ॥ ९ ॥

भवाम्भोधिं घोरं विषयचयकल्लोलविषमं
जवादुर्त्तार्यार्तिव्यसनशमनात्यन्तनिपुणे ।
भवानि त्वन्नेत्रप्रसृतगुरुकारुण्यजलधौ
भवानि स्नातोऽहं दिवसमनु मुक्तिस्थलगते ॥ १० ॥

विमोहाद्यैर्वद्धो विवशतरचित्तोऽहमनिशं
प्रमादं ते लब्धुं परमसुखसन्दायिनि शिवे ।
रमानाथाम्भोजासनहरिहयाद्यादृतगुण
नमामि त्वां भक्त्या मुहुरपि च मुक्त्यालयगते ॥ ११ ॥

दुर्गा हतरिपुवर्गा दुर्गायितमुक्तिसदनसन्निहिताम् ।
भर्गाद्वतामुपासे सर्गावनहरणकर्तृभूतां ताम् ॥ १२ ॥

शम्बररिपुहरदयित तुम्बुरुभृगुनारदादिवनुतपदे ।
अम्बुरुहाक्षि सदा मामम्ब रमे पाहि मुक्तिगेहगते ॥ १३ ॥

स्मरशरनिकरविदारितपुरहरसुखवितरणातिनिपुणतनो ।
उरुतरदुरितमशेषं परिहर मम गौरि मुक्तिपुरलसिते ॥ १४ ॥

चण्डतराहितमण्डलखण्डनचण्डे नमोऽस्तु हतमुण्डे ।
कुण्डलमण्डितगण्डे चण्डहरे चण्डि मुक्तिगेहिनि ते ॥ १५ ॥

गिरितनये मयि रमतामरुणतरं चरणयुगलमनुदिवसम् ।
हरदयिते सुरमहिते वरमयि ते मुक्तिगेहपारिलसिते ॥ १६ ॥

अद्रीशनन्दिनि दयामृतवारिराशे
विद्रावितारिनिब्रहे नतलोकवन्धो ।
भद्रार्थदे निजपदाब्जजुषां जनानां
रुद्राणि मुक्तिनिलयाधिगते नमस्ते ॥ १७ ॥

कीनाशदण्डमनुचिन्त्य भयेन नित्यं
 स्नानासनादिषु च नोत्सुकमानसं माम् ।
 मेनाशयातिसुखदायिनि पाहि बद्धं
 नानाशया जननि मुक्तिपुराधिवासे ॥ १८ ॥

सुम्भादिघोरतरवीरसुरारिवृन्द-
 डम्भापहे नतजनावनलोलबुद्धे ।
 जम्भारिवन्दितमुमे चरणद्वयं ते
 सम्भावयामि हृदि मुक्तिनिकेतनस्थे ॥ १९ ॥

हस्तालसत्तिशिखकृत्तलुलायशस्त-
 मस्तातिशोभितमनोज्ञपदारविन्दे ।
 चित्ताम्बुजं मम पुनीहि समाश्रितानां
 हृत्पापहारिणि लसत्तनु मुक्तिगेहे ॥ २० ॥

गर्वादिदोषरहिताशयसाधुलोक-
 निर्वाणदाननिपुणे करुणापयोधे ।
 सर्वापराधमयि मे सततं क्षमस्व
 शर्वाणि मुक्तिपुरवासिनि शलकन्ये ॥ २१ ॥

शरणागतस्य करुणानिधे शिवे
 हरं सारसाक्षि तरसा ममामयम् ।
 चरणं त्वदीयमरुण हृदम्बुजे
 कलयामि मुक्तिनिलयाधिवासिनि ॥ २२ ॥

उरुमेहरोगपरिमोहितः शिवे
 करवै किमद्य पुरवैरिवल्लभे ।
 विधिना हतं त्वमधुना सदैव मां
 परिपाहि मुक्तिपुरवासलालसे ॥ २३ ॥

चरितानि देवि दुरितापहानि ते
 परिकीर्तयानि सुरकीर्तितान्यहम् ।
 अयि त महेशदयिते दया भवे-
 दवनाय मुक्तिभवनाधिवासिनि ॥ २४ ॥

सजलाम्बुदनीलबालभारे । नजलावण्यविमोहिताङ्गजारे ।
 अचलाधिपनन्दने मतिः स्यादचला मे त्वयि मुक्तिगेहवासे ॥ २५ ॥

मदनान्तकवल्लभे शिवे ते वदनाम्भारुहमेव सर्वदा मे ।
 वितनोतु सुखं समन्दहासं सुतनो मुक्तिनिकेतनाधिवासे ॥ २६ ॥

गळसीमनि लम्बमानशुम्भचुळसीदामलसद्भुजान्तराळम् ।
 कळभापिणि भासतां मदन्तः कळभामोदिनि मुक्तिगेहगे ते ॥ २७ ॥

गजकुम्भमदापहं त्वदाय कुचकुम्भद्वयमम्ब मानसे मे ।
 रथडम्भहरं नितम्बाबिम्बं सततं भातु च मुक्तिसङ्गसंस्थे ॥ २८ ॥

गजराजकराद्वतोरु मोदादजराराधितपादपङ्कजे त्वम् ।
 रुचिराङ्गि शिवे भवान्धकूपादचिरादुद्धर मुक्तिगेहगे माम् ॥ २९ ॥

शरणागतलोकपारिजातावरुणावाजिविधावपारिजाता ।
 मरणाधिहरौ शिवे त्वदीयौ चरणौ मुक्तिपुरस्थिते भजेयम् ॥ ३० ॥

ललितां पदशोभिन्नूपुरोद्यत्कलनादामृतशीतलीकृताशाम् ।
कलहंससमादृतां गतिं ते कलये चेतसि मुक्तिगेहगेऽहम् ॥ ३१ ॥

मुखचन्द्रविनिर्गतां स्मिताद्रामघहन्त्रीममृतोपमां गिरं ते ।
सुखदां शृणवान्यहं विहातुं निखिलार्तिं लसिताङ्गि मुक्तिगेहे ॥ ३२ ॥

नतमोहतमोपहे निजानां हितदे हे हतदेववैरिदेहे ।
अतिशोभितगात्रि मुक्तिगेहे सदयं मामवलोकयानुबेलम् ॥ ३३ ॥

चिकुरादिपदान्तमस्य चेतोमुकुरान्तः सततं दिदृक्षुमनम् ।
अगराजसुते शिवे त्वमापन्निकरान्मामव मुक्तिगेहसंस्थे ॥ ३४ ॥

मन्मथारिदयिते दयानधे सन्मनःकुमुदवृन्दचान्द्रिक ।
कल्मषावलिमुमे हराशु मे चिन्मायि त्वमयि मुक्तिगेहगे ॥ ३५ ॥

मुक्तिमन्दिरगते नगात्मजे भक्तलोककमनीयविग्रहे ।
मुक्तिदायिनि भवानि देहि मे भक्तिमेव तव पादपद्मयोः ॥ ३६ ॥

मृत्युतापहरणामृतं नृणामत्युदारमयि ते पदाम्बुजम् ।
नृत्यतादिह मदीयमानसे नित्यदा जननि मुक्तिगेहगे ॥ ३७ ॥

शुवनमङ्गलदीपसमुज्ज्वले भवावषानलदग्धाममं जनम् ।
तव कृपामृतवृष्टिभिरञ्जसा भवति जीवय मुक्तिपुरस्थिते ॥ ३८ ॥

गदसमूहमपोहितुमस्य त पदसरोजरजोनिचय मुदा ।
वितर मुक्तिनिकेतगते जवादितरदद्य न मे शरणं शिवे ॥ ३९ ॥

दुरितवारिधिसन्तरणाय ते चरितकीर्तनपोतमुपाश्रितम् ।
स्फुरितमुक्तिनिकेतनसङ्गते त्वरितमेनमुमे परिपाहि माम् ॥ ४० ॥

मलयजालसितं शुभदं त्विषां निलयमम्ब तवाननपङ्कजम् ।
सुलालितं नियतं हृदि भावये विलसिते वरमुक्तिनिकेतने ॥ ४१ ॥

जनिमृत्युविनाशिनि पादजुषां मुनिसत्तमसन्नुतसच्चरिते ।
मनसः स्थितिस्तु ममाविरतं जननि त्वयि मुक्तिनिकेतगते ॥ ४२ ॥

उररीकृतभक्तजने शिवद गिरिराजसुते मम गारि शिवे ।
कुरु रोगविनाशनमाशु शिवे गुरुरागिणि मुक्तिनिकेतगते ॥ ४३ ॥

वरमाल्यसमुज्ज्वलमुक्तिपुरे सुरमानवमानितपादयुगे ।
हरमानसमानसमाधिहरे हर भामकमामयमाशु शिवे ॥ ४४ ॥

इभगाभिनि कामिनि कामारिपोः शुभदायिनि दानवनाशिनि माम् ।
परिपाहि कृपामृतवारिनिधे परमेश्वरि मुक्तिनिकेतगते ॥ ४५ ॥

उदाररूपे हितदानशीले पदारविन्दे परचिन्मये ते ।
मुदा रमेणाङ्गधरानुरक्ते सदा रमे मुक्तिपुराधिनाथे ॥ ४६ ॥

सरागयोस्ते पदयोर्महाजना निरागसः सन्ति परागसेवया ।
सरोगमेनं परिपाहि मां शिवे सुरागवन्मुक्तिपुरे विराजिते ॥ ४७ ॥

सुखावहं नित्यमघापहं शुभं मुखाम्बुजं देवि पदाम्बुजञ्च ते ।
सुखेषु दुःखेषु मदीयमानसे चकास्तु मुक्तिस्थलसंस्थिते शिवे ॥ ४८ ॥

प्रसीद विश्वेशि रमेशमाये प्रसीद शश्वत् परमेशजाये ।
प्रसीद भक्तप्रियदानशीले प्रसीद मुक्तिस्थलवासलोले ॥ ४९ ॥

नमोऽस्तु कारुण्यपयोनिधे ते नमोऽस्तु तारुण्यमनोहरे ते ।
नमोऽस्तु मृत्युञ्जयवल्लभे ते नमोऽस्तु मुक्तिस्थलसङ्गते ते ॥ ५० ॥

नमो नमः पर्वतकन्यकायै नमो नमः शर्ववरप्रियायै ।

नमो नमो मुक्तिसुखप्रदायै नमो नमो मुक्तिपुरस्थितायै ॥ ५१ ॥

मातः स्तवं पठति सङ्गलदं य एतं

प्रातः प्रबुद्धय भवतीमनुचिन्त्य नित्यम् ।

श्रीतः स मुक्तिपुरवासिनि भक्तियुक्तो

जाति क्षणेन तव पादसरोजमेव ॥ ५२ ॥

श्रीमधुरापुरीस्तुतिः* ।

श्वेतद्वीपमधिष्ठिता सुविपुला सा सत्यलोकस्थिता
चायोध्या च कुशस्थली मधुपुरीत्यत्युज्ज्वला निस्तुलाः ।
पञ्च श्रीकमितुः प्रपञ्चकुहरे पुर्यः स्फुरन्ति स्फुटं
तासां मध्यगता विभाति मधुरा सा हन्त सर्वोत्तरा ॥ १ ॥

काञ्ची काशिपुरी च सा पुनरयोध्या सापि चावन्तिका
मायाख्या च कुशस्थली मधुपुरीत्यत्यन्तपुण्योत्तराः ।
पुर्यः सप्त समुल्लसन्ति परितः क्षोणीतले तास्रहो
मध्यस्था मधुरा विराजति सरोमध्ये यथाम्भोरुहम् ॥ २ ॥

वृन्दारण्यबृहद्वनं मधुवनं तालाटवी श्रीवनं
भद्राख्यं कुमुदाटवी च बकुलारण्यश्च लोभ्राटवी ।
भाण्डीराख्यवनं तथैव खदिरारण्यश्च कात्याटवी-
त्येतैर्द्वादशभिर्वनैः परिवृता जेजेति सा भूतले ॥ ३ ॥

योगीन्द्रादृतपुण्यतोयभरिता भागीरथीसङ्गता
कालिन्दी परिखेव यत्र सरितामग्रेसरी भासते ।
श्रीगोवर्धनरोहितादिभिरगश्रेष्ठैश्च गोष्ठैर्वृता
सा गोपालपुरी विभाति मधुरा नाम प्रपञ्चोदरे ॥ ४ ॥

---

* स्तुतिरियं 'कूटल्लर मन' इति सुगृहीतनाम्नः नस्पृतिरिग्राहणाच्चान्
सम्वादिते ३७५ अङ्गाङ्किते तालीपत्रग्रन्थे अन्तर्गता ।

निर्मान्ति स्मातिरम्यामहह दिविषदो यां पुरैवादिकाले
 धर्मासक्तान्तरान्मा बहुयुगमवसद्यत्र मध्वाख्यदैत्यः ।
 निर्मायैर्मानवौघैस्सततपरिगता निर्मला शर्मदात्री
 सेयं निर्वाणभूमिर्जयति मधुपुरी सर्वगीर्वाणसेव्या ॥ ५ ॥

दिव्यां दिव्यैकभोग्यां मणिगणकिरणापूरिताशेषलोकां
 मर्त्यानां दुर्विलोकां मधुसुतमथने यां पुरा कोसलेन्द्रः ।
 गीर्वाणानां प्रसादादकृत निजपुरीं धिक्कृतस्वर्गलोकां
 तां साक्षाद् ब्रह्मगोपालकदयितपुरीमीक्षिताहे कदा नु ॥ ६ ॥

यत्राविर्भूय भूयस्तरनिजकलया गूढमध्यास्त गोष्ठं
 यामेवाभ्येत्य भूयः क्षितिपतिमकरोदुग्रसेनं मुरारिः ।
 यामग्रे शूरसेनश्चिरमनुबुभुजे वज्रमुख्यास्तथान्ते
 सेयं वृष्णीश्चरस्य प्रियतमनगरी लालसीति त्रिलोक्याम् ॥ ७ ॥

हृष्टात्मा मुष्टिकारिप्रमुखयदुर्वैर्द्व्यष्टसाहस्रयोषा-
 जुष्टः सम्मृष्टशक्रोपलतुलितरुचिर्यत्र चिक्रीड चक्री ।
 चक्राद्यैश्शस्त्रजालैरभितनिजमहश्चक्रविद्योतिताशा-
 चकैरापालिता सा जयति मधुपुरी शक्रमुख्यैर्निषेव्या ॥ ८ ॥

यस्यां यत्सन्निधौ वा क्वचिदपि विपिने यां परीत्य स्थितासु
 द्वार्वत्याद्यासु वापि प्रथितहरिहरक्षेत्रतीर्थाङ्कितेषु ।
 प्रेता जाताः स्थिता वा न खलु शमलवन्तोऽपि पश्यन्ति घोरान्
 प्रेताधीशस्य दूतानपि बत मधुरां तां व्रजेमाशुभान्ताम् ॥ ९ ॥

व्युष्ट्यां दिष्ट्यापि यस्याः स्मृतिरखिलनृणां हन्त नक्तन्दिवान्त-
 र्जातं सर्वाधजातं क्षपयति तरसा मङ्गलञ्चातनोति ।
 सेयं श्रेयस्स्वरूपा दिनकरदुहितुः पश्चिमे तीरभागे
 गाढं बाभाति पृथ्वीकुचभरकलिता चन्द्रलेखेव पृथ्वी ॥ १० ॥

नित्यं यत्र परिस्फुरत्सु नितरां पुण्येष्वरण्येष्वहो
रामाद्या निवसन्ति दैवतगणोपास्या हरेर्मूर्तयः।
नृत्यन्त्यप्सरसः सहामरगणैरत्यन्तहर्षोदया-

दित्यम्भूतमहोदया मधुपुरी जेजेति सा भूतले ॥ ११ ॥

दृश्या विष्णुपदोज्ज्वला सुविमला निश्शेषतापादिनी
शश्वद्विश्वजनेषु चिद्रसमुधानिष्यन्दसन्दोहिनी ।

कालिन्दीमरिदम्बुविम्बितकलानाथार्धविम्बोपमा

मौकुन्दां परिलालसीति नगरी सेयं धरित्रीतले ॥ १२ ॥

या गुप्ता मधुना पुरा मधुपुरीत्याख्यामवाप स्फुटां

सद्यः पापनिमन्थनेन मधुरेत्याख्यायते या बुधैः ।

यां लोके मधुरेति चाभिदधते माधुर्यसर्वङ्ग्यां

वृष्णीनां नियता पुरी विजयते सेयं धरामण्डले ॥ १३ ॥

उद्यद्विक्रमशालिनां निजयशःप्रद्योतशौर्योष्मभिः

खद्योतीकृतलोकपालमहसां चक्रायुधालम्बिनाम् ।

आवासात्किल शूरसेननृपतीनां शौरसेनीति सा

विख्याता भुवने विकुण्ठभवनप्रख्या विजेजीयते ॥ १४ ॥

यस्यां ध्यातुर्मुकुन्दः प्रदिशति भगवानाशु मुक्तिं विशेषा-

द्यस्यामष्टच्छदाढ्या विकसति विलसच्चित्तपद्मं त्रिलोक्याः ।

यस्यां तिष्ठन्ति हृष्टास्सततमपि हरिं द्रष्टुमष्टौ दिगीशा

विश्वोत्कृष्टा सुपुष्टा त्रिलसति मधुरा नाम सा राजधानी ॥ १५ ॥

अश्रान्तानन्तशक्तेः पशुपकुलशिशोर्नित्यलीलानिकेतै-

र्विश्रान्त्याद्यैः पवित्रैर्हरिहरगिरिजामन्दिरैरङ्कितायाम् ।

अश्रान्तं हन्त विश्वेश्वरमहितमहाविष्णुपुर्याममुष्यां

विश्रान्तिं स्वान्तं! कुर्यास्त्वमिह भवपथे मा वृथैव व्यथेथाः ॥ १६ ॥

यस्यां भीमोर्मिचक्राहतिमतिपरुषां दूरतो वारयन्त्यां
 श्रीमद्वैकुण्ठनामा पशुपकुलशिशुः कोऽपि सत्कर्णधारः ।
 कालिन्दीतीरनिष्ठां यदुपतिनगरीनामधेयां गरिष्ठां
 संसाराब्धेस्तरिं तामतुलसुखकरीं गाढमघावलम्बे ॥ १७ ॥

यस्यां हा हन्त विश्वाद्भुतमनुजकिशोरकृतेश्वक्रपाणे-
 लीलावंशीरवास्वादनपरमाचिदानन्दसिद्धा निमग्नाः ।
 योमीन्द्रास्तद्विकुण्ठास्पदमभिलषितं नाधिरोढुं क्षमन्ते
 तस्यां गोपालपुर्याः शिव शिव! महिमोद्रेकसीम्ने नमोऽस्तु ॥ १८ ॥

गाढोद्भासिकुशस्थलीमुखजगन्नाथाधिवासस्थली
 मध्यस्थं निजरोचिषैव हरितामापूरयन्मण्डलम् ।
 श्रीमन्माधुरमण्डलं विजयते मध्येधरामण्डलं
 ज्योतिर्मण्डलमध्यगं दिवि यथा तारापतेर्मण्डलम् ॥ १९ ॥

श्रीगोपालकमूलमूर्तिरमला सारा सलीलोत्सुका
 तारुण्योदयरामणीयकहठाकृष्टत्रिलोकीमनाः ।
 यस्मिन् खेलति वेणुनादलहरी निर्माजिताशामुखा
 तस्मिन् माधुरमण्डले भवतु मे गुल्मादिजन्मापि वा ॥ २० ॥

इत्येतां मधुरापुरीस्तुतिकथां श्रुत्यन्तसारोदितां
 प्रत्युषे प्रतियुध्य शुद्धमनसा नित्यं पठन् मानवः ।
 मृत्योर्मस्ततर्पिताङ्घ्रिरखिलान् भुक्त्वेह भोगोत्करा-
 नत्युत्कृष्टमकुण्ठधाम तदहो वैकुण्ठधाम व्रजेत् ॥ २१ ॥

॥ श्री ॥

आर्याशतकम् ।

(शार्ङ्गोद्याननिवासिन्यम्ब स्तवः ।)

आर्या परमैश्वर्या धार्या हृदये महद्भिर्कृषिवर्यैः ।
मर्यादातीतगुणौदार्या शम्भोः समाश्रये भार्याम् ॥ १ ॥

गाङ्गेयसमाभार्ङ्गी गङ्गारङ्गोत्तमाङ्गतन्वङ्गीम् ।
शार्ङ्गोद्यानसुभङ्गीमङ्गीकुर्मोऽन्तरेण मातङ्गीम् ॥ २ ॥

करुणाद्रनयनकोणां तरुणाम्भोजन्मरम्यचरणयुगाम् ।
हरिणाङ्कचूडरमणीमरुणाभां देवतां परामीडे ॥ ३ ॥

निहतामरारिवर्गा निर्धूतनमज्जनारिपङ्कगाम् ।
कलयेऽहं वनदुर्गा कारुण्यसुधार्द्रलोचनविसर्गाम् ॥ ४ ॥

---

*The Āryāśataka in praise of the Goddess of the Śārṅgo-
dyāna temple (Cāmakkānu temple near Pandalam, Chenganoor
Talug) is based on a Ms. (No. 16620 B) in this Library which origi-
nally-belonged to the Kilimānūr Palace. The work consisting
of a century of verses composed in the metre Āryā remains
anonymous at present. It is evident from the heartfelt devotion
which pulsates in every line of the work that the author was a
great devotee of the Goddess. The rich vocabulary and the melody
of diction show that the work is from the pen of a poet of no mean
merit.*

कारुण्यपरमकोटीं कोटीरावद्धहिमकरवधूटीम् ।
पाटीरसुरमिश्राटीं गाढीकुर्मोऽन्तरुल्लसन्मकुटीम् ॥ ५ ॥

मन्दस्मिताद्रवदनां मन्दारलतां पदारविन्दजुषाम् ।
इन्दीवरदलनयनामिन्दुकलापीडसुन्दरीं वन्दे ॥ ६ ॥

दक्षितेन्दोवरनयनां गळितकलङ्कोदुराजसखवदनाम् ।
अळिकलभविलसदलकामळिकाक्षप्रेयसीं भजे काळीम् ॥ ७ ॥

अम्बां जगदवलम्बां बिम्बाधरकान्तिविजितवन्धूकाम् ।
लम्बाळकनिकुरुम्बां लम्बोदरमातरं समालम्बे ॥ ८ ॥

सम्भाविताङ्घ्रिकमलां जम्भारिप्रमुखसर्वगीर्वाणैः ।
अम्भोरुहदलनयनां शम्भोः सम्भोगसम्पदं वन्दे ॥ ९ ॥

करिकलभकुम्भविलसत्कुचकुम्भां सम्भ्रमत्कुसुम्भाभाम् ।
अम्भोजासनविनतामम्भोजाताक्षसोदरीं वन्दे ॥ १० ॥

आशासितफलदात्रीमाशापालाभिवन्दिताङ्घ्रियुगाम् ।
नाशायाशेषविपद्राशीनामीशवल्लभां कलये ॥ ११ ॥

पङ्कजसंभवविनतामङ्गाविहीनेन्दुबिम्बसमवदनाम् ।
कुङ्कुमसमानवर्णां शङ्करवरवर्णिनीं समालम्बे ॥ १२ ॥

कुलिशायुधमुखविनुता कलशाम्भोराशिशायिसहजाता ।
कुलशैलवरतनूजा फलशालीदं तनोतु मे जन्म ॥ १३ ॥

पार्वणसुधांशुमण्डलगर्वसमूलापहरणनिपुणमुखीम् ।
पर्वतपरिवृढकन्यां सर्वजगन्नायिकामहं वन्दे ॥ १४ ॥

संसारसागरतरीं पुंसां हंसातिशायिमृदुगमनाम् ।
शंसन्मणिमञ्जीरां संसेवे सर्वमङ्गलां नित्याम् ॥ १५ ॥

एणाङ्ककलितचूर्णीं वाणीमाधुर्यनिर्जितमधूळीम् ।
एणीसमाक्षिकेळीं प्रीणीमः प्रेक्ष्य गिरिशपुण्याळीम् ॥ १६ ॥

कल्याणशैलनिलयां चिल्लयाहितविश्वसृष्टिगुप्तिलयाम् ।
कल्याणीं हरजायां तुल्यातीतां समाश्रये विजयाम् ॥ १७ ॥

नलिनान्तर्दलनयना पुलिनाहङ्कारहारिपृथुजघना ।
मलिनेतरमृदुवसना फलिनं कुर्यान्ममेप्सितमपर्णा ॥ १८ ॥

धन्यां गिरिवरकन्यां मुरहरमान्यां भजाम्यसामान्याम् ।
निहतासुरवरसैन्यामितराश्रयशून्यसज्जनशरण्याम् ॥ १९ ॥

काळीं कल्लोललसच्चिल्लीयुगलीं मनोज्ञतनुवल्लीम् ।
कचकलितचारुमल्लीं कलय शम्भोः शिरोलिपिमल्लीम् ॥ २० ॥

कलये कुलगिरिपरिवृढकलिततपोदानराशिपरिपाकम् ।
मौलिलसदिन्दुपाकं दलितवलारातिवैरिवरलोकम् ॥ २१ ॥

बालार्कलचिररत्नं हेलानिःशेषिताखिलसपत्नम् ।
कलय चिन्तारत्नं कुलगिरिराजन्यजन्यसद्रत्नम् ॥ २२ ॥

बलिमथनधातृपूज्यं मलिनेतरचित्तवृत्तिहृद्योज्यम् ।
कलये सुतरां प्राज्यं कालप्रध्वंसिसुकृतसाम्राज्यम् ॥ २३ ॥

नवरविकिरणारुण्यं नतजनविश्रान्तपरमकारुण्यम् ।
तुलितेतरलावण्यं कलये कैलासवासिनैपुण्यम् ॥ २४ ॥

कलये निजपदभाजां सुलभां कलभापहासिकलगमनाम् ।
अलिभास्वत्कवरीकां हरभार्या मकुटशोभि(शिशुशिशि)भार्याम् ॥ २५ ॥

याने कलहंसमयीं भाने वालार्ककोटिकिरणमयीम् ।
सञ्चिन्तये भवानीं सन्तानलतामभीष्टफलदाने ॥ २६ ॥

निखिलजगज्जनयित्रीं कुवलयसङ्कोचदानपटुनेत्रीम् ।
कलये करुणापार्त्रीं कुलपर्वतराजजन्मफलदात्रीम् ॥ २७ ॥

करुणासारनिधानं कनकसमाभिख्यमुख्यपरिधानम् ।
कलयेतरां प्रधानं कण्ठेकालस्य भव्यमपदानम् ॥ २८ ॥

नेत्रे कारुण्यवतीमारुण्यवतीं मनोज्ञतरगात्रे ।
स्तोत्रे निजभक्तानामामोदवतीं भजामि हैमवतीम् ॥ २९ ॥

नवमणिकुण्डलकर्णां नलिनासनवासवादिकृतवर्णाम् ।
कमनीयहैमवर्णां करुणापूर्णां समाश्रयेऽप्यर्णाम् ॥ ३० ॥

आद्यामपि चानाद्यामनवद्यां श्रुतिशिरःशतैर्वेद्याम् ।
स्वर्गापवर्गपद्यां हृद्याकारां स्मरामि सद्विद्याम् ॥ ३१ ॥

सम्भरितभूरिकरुणं जम्भरिपुप्रमुखमेव्यमृदुचरणम् ।
सम्भावये पुराणं शम्भोस्सम्भोगयोग्यमाभरणम् ॥ ३२ ॥

चित्ररुचिनेत्रपाळीकेलीलालित्यलाकितकपालिम् ।
करुणाशालि विशालं कलये प्रालेयशैलपुण्यफलम् ॥ ३३ ॥

विमथितविबुधातङ्कां हिमकरमार्ताण्डकलितताटङ्काम् ।
मकुटालसन्मृगाङ्कां कलये विद्ध्वस्तभक्तहृत्पङ्काम् ॥ ३४ ॥

भुजधृतमणिमयवलयामलयां निर्धूतनग्नलोकभयाम् ।
निरवधिदयामभेयां हरजायामाश्रय महामायाम् ॥ ३५ ॥

खद्योतितादिमोघत्प्रद्योतनकोटिविग्रहमयूखाम् ।
मौलिधृतचन्द्रलेखां कलयेऽहं खण्डपरशुवृषरेखाम् ॥ ३६ ॥

सद्रक्षणास्तनिद्राविद्रावितरौद्रदैत्यवरवीरा ।
भद्राणि मे प्रदेयाद्रुद्राणी शमयताञ्च हृद्रोगान् ॥ ३७ ॥

दुर्जनसजनशिक्षारक्षादक्षा चराचराध्यक्षा ।
दाक्षायणीह रक्षेत् पक्षान्तर्क्षेक्षानदक्षास्या ॥ ३८ ॥

हरिविधिविहितादरणां हरिहयगोपारुणांशुकावरणाम् ।
हरिदीशबन्धचरणां हरिणार्क्षी नौम्युमां वराभरणाम् ॥ ३९ ॥

कुण्डलमण्डितगण्डा खण्डितचण्डतरचण्डमुण्डवला ।
शुण्डोपमोरुकाण्डा खण्डतान्मे भयानि चामुण्डा ॥ ४० ॥

आर्तातिहरणदीक्षा धात्रार्थैः कीर्तनीयगुणवार्ता ।
कार्त्यायनीह रक्षेत्रान्तालोकलेशमात्रेण ॥ ४१ ॥

हारीभूताहीश्वरनारी सैन्दर्यवारिनिधिलहरीम् ।
ऊरीकरोमि गौरी नारीलोकाभिमानमूलहरीम् ॥ ४२ ॥

खर्वेतराणि भूयस्सर्वविनिन्द्यान्यशर्ममूलानि ।
सर्वाणि शमयतान्मे शर्वाणी ह्यटिति दुरितकर्माणि ॥ ४३ ॥

पिष्टातिदुष्टलोका शिष्टैस्तोष्टूयमानगुणकाष्ठा ।
इष्टा प्रियाष्टमूर्तेः कष्टावस्थां पिनष्टु मे हृष्टा ॥ ४४ ॥

निष्कासितारिसार्थं निर्मूलितसकलसज्जनानर्थम् ।
सर्वागमपरमार्थं संसेवे शर्वभोगपरमार्थम् ॥ ४५ ॥

पदनखरुचिविभ्राजितसकलदिगन्तं सुमङ्गलोदन्तम् ।
कलयेऽहमनाद्यन्तं श्रुतिसिद्धान्तं त्रिशूलिशुद्धान्तम् ॥ ४६ ॥

निर्धूतनिखिलबाधं निर्जरवैरिप्रसारितक्रोधम् ।
कलये निरवधिवोधं कालारातेः प्रधानमवरोधम् ॥ ४७ ॥

करुणासुधारसार्द्रा कमनीयरुचा निराकृतहरिद्रा ।
पदकमलनमितरुद्रा रुद्राणी मे हिनस्तु दारिद्र्यम् ॥ ४८ ॥

परिकलितहेमकाञ्ची करतलधृतचापवाणसृणिपाशा ।
पीरणतशरदिन्दुमुखी करिकुम्भकुचा विमातु गिरिशसखी ॥ ४९ ॥

रात्रीसगोत्रगात्री रात्रीशहुताशसवितृनेत्री माम् ।
चात्रीघरेन्द्रपुत्री पात्रीकुर्यात् कटाक्षमात्रस्य ॥ ५० ॥

मुष्णातु समुदितोदयदुष्णांशुसहस्रकोटिरोचिष्णुः ।
कुष्णानुजान्तरुष्णं विष्णुविरिश्वादिपूजिताभीक्ष्णम् ॥ ५१ ॥

मुनिहृदयविहितलास्यं मुखरुचिरचितेन्दुमण्डलालस्यम् ।
कलितानतजनदास्यं कलये कैलासनिलयसारस्यम् ॥ ५२ ॥

कनकमयकुण्डलाङ्गदकाञ्चीदामाभिरामतमसुषमा ।
दिशतु मम लोकमाता सीमातीतामचञ्चलां लक्ष्मीम् ॥ ५३ ॥

दुग्धहविर्मधुमधैश्चातुर्वर्ण्येन तर्पिताध्यर्घम् ।
सकलं परापरमयी सकलं कुर्यान्ममेप्सितं त्रिपुरा ॥ ५४ ॥

चलमथनकुवलयार्क्षी चिकुरभरभ्रमरमुखरचरणयुगाम् ।
कुलशैलराजचेतःकुमुदशरच्चन्द्रचन्द्रिकां कलये ॥ ५५ ॥

अन्धकपरिपन्थिमनःक्षीरधिमन्थानशैलपृथुलकुचाम् ।
सिन्धुरपरिवृढबन्धुरमन्थरगमनां स्मरामि जगदम्बाम् ॥ ५६ ॥

परमेशचित्तमदगजनिगलायिततरलचिह्नियुगलं मे ।
चिदलयतु निखिलदैन्यं मदनमहावीरगर्वसर्वस्वम् ॥ ५७ ॥

कलयतु विशदतरामा जपपटवरपुस्तकाभयाढ्यभुजा ।
रसनाग्रं मम रङ्गं माध्वीमाधुर्यधुर्यभणितीनाम् ॥ ५८ ॥

कारणभूता जगतः पालनसंहारकरणधौरेया ।
व्रातं ममाशु विपदां माता लोकस्य सञ्जरीहर्तु ॥ ५९ ॥

वरिवसितधृतपिनाकां निरुपमकारुण्यसम्पदतिरेकाम् ।
कुलशिखरिवरपताकां कलये नमदमितविसरदवलोकाम् ॥ ६० ॥

प्रालेयजालशीतलशैलकुलोत्तंसचारुकलिके ! माम् ।
कालं निरस्य कारुण्यालोकनलेशभाजनं कुर्याः ॥ ६१ ॥

कैलासशैलनिलयनकारुण्यकटाक्षमूलिके ! तुभ्यम् ।
कलयामि नमोवाकं करुणां कुरु कालयापनमपास्य ॥ ६२ ॥

दरदलितनीलकुवलयदलकुलविलसद्विलोचनद्वन्द्वाम् ।
कलये विषमविलोचननयनचकोरेन्दुकौमुदीं हृदये ॥ ६३ ॥

परमशिवचित्तधैर्यक्षितिधरसन्दलनशातशतकोटिः ।
वैरिगिरिपटालिकां मे वलरिपुसम्भाविता विदारयतात् ॥ ६४ ॥

प्रसरतु ममान्तरङ्गे प्रतिपदभोग्या भिषक्तमस्य सदा ।
भवरोगभीतसेव्या दिव्यौषधिका तुषारगिरिजन्या ॥ ६५ ॥

तुहिनगिरिकीर्तिसंपच्चरणसराजातयुगलवरधूलिः ।
भुवनतलपावनी मे विमलीकुर्यान्मनोमणीमुकुरम् ॥ ६६ ॥

वलमयनविटपिसुरभिलनवसुमपरीहासिचिह्नरसौरभ्याम् ।
स्मरदहनभाग्यसीमां निरतिशयानन्दकन्दलीं वन्दे ॥ ६७ ॥

कालिन्दीजलवेणीमालिन्यविधानधीरतरवेणीम् ।
मकरन्दमधुरवाणीमाणिक्यमणीं स्मरामि शर्वाणीम् ॥ ६८ ॥

लोलम्बडिम्भसंहतिसम्भ्रमसन्दायिविसरदलकभराम् ।
निटिलतलविजितवैधवकुटिलकलां सर्वमङ्गलां कलये ॥ ६९ ॥

कारुण्यं सरससागरमृदुलहरीपरिणतोल्लसच्चिह्नीम् ।
कुल्लेन्दीवरसोदरसुन्दरनयनां स्मरामि चिल्लहरीम् ॥ ७० ॥

करुणासुधाम्बुधाराशिशिरतरोदारकोमलकटाक्षाम् ।
नासाग्रकलितमणिमयभूषणसारां परां कलां कलये ॥ ७१ ॥

गण्डतलमुकुरविम्बितकुण्डालितार्केन्दुमण्डलां कलये ।
खण्डपरशूर्जिततपोमण्डलसाम्राज्यपरमसीमानम् ॥ ७२ ॥

विशदतरदशनदीधितिनिन्दितकुन्देन्दुचातुरीलहरीम् ।
शिशिरकरशकलशेखररोषग्रीष्मोष्मचन्द्रिकां वन्दे ॥ ७३ ॥

अरुणांशुदशनवसनज्योतिष्प्रसरातिशोणितदिगन्ताम् ।
शितिकण्ठेनातर्पणसरसास्वादितामृताधरां कलये ॥ ७४ ॥

शारदपार्वणहिमकिरणाशसितदास्यसुन्दरतरास्याम् ।
कलयामि कुलगिरीश्वरविरचितपरमशिवचरणवरिवस्याम् ॥ ७५ ॥

अतिललितगळतलाश्रितधवलतरोदारहारिमणिहाराम् ।
कलयामि निटिललोचननयनालीचन्दनादिगुलिकालीम् ॥ ७६ ॥

करिकुम्भकनककलशाडम्बरसम्बाधिसाधुकुचकुम्भाम् ।
स्मरमथनचित्तशमधनतास्कर्यकलां कृपाकुलां कलये ॥ ७७ ॥

शम्भुकृतसुकृतसम्पत्सम्भृतसौवर्णकुम्भकुचकुम्भाम् ।
निटिलनयनपरिकांक्षितदृढपरिरम्भां स्मरामि जगदम्बाम् ॥ ७८ ॥

रुचिरतरकनकवल्लीसाष्टाङ्गप्रणतभुजततिमतल्लीम् ।
अमरपरिपन्थिवर्गप्रतिभयतरकालरात्रिमाकलये ॥ ७९ ॥

आनीलरोमवल्लीक्षुल्लीकृतवनपिपीलिकावलिकाम् ।
क्षोणीधरेश्वरयशश्चन्द्रमसः पूर्णिमामुमां प्रणुमः ॥ ८० ॥

शोणनदावर्तरुचिश्रेणीभयदायिनिम्नशुभनाभीम् ।
सायन्तनघनपटलीशोभनवसनां स्मरामि हस्सेनाम् ॥ ८१ ॥

कटितटघटितस्फुटरुचिकनकमणीकाञ्चिदलिततटिदाभाम् ।
कुटिलेन्दुमकुटमञ्जुलमञ्चां सञ्चिन्तये कलां काञ्चित् ॥ ८२ ॥

हस्तिवरमस्तकविभवजित्तरविस्तारिहारिजघनभराम् ।
निस्तुलसौन्दर्यसुधारताकरसम्पदं स्मरेदम्बाम् ॥ ८३ ॥

विकटाक्षचित्तमन्मथविकृतिविधानैकतानसुनितम्बाम् ।
कलयामि भुवनमण्डलमन्दिरमणिदीपिकां महामायाम् ॥ ८४ ॥

कुम्भकरराजरम्भासम्भावितसुरुचिरोरुवरकाण्डाम् ।
सम्भावये निसुम्भाद्यसुरमहारण्यदवशिखिज्वालाम् ॥ ८५ ॥

जानुमयहेमसम्पुटसंसज्जक्तचित्तमणिमुकुराम् ।
भानुहिमभानुकृशानुलोचनसहधर्मिणीं नमस्कुर्मः ॥ ८६ ॥

जङ्घाप्रकाण्डशोभासङ्घास्तमितोच्चकनकदण्डाभाम् ।
हुङ्कारभस्मितासुरजृम्भितबलपटलिकां कलां कलये ॥ ८७ ॥

मञ्जुलशिञ्जानमणीमञ्जीरस्फुरणरञ्जितषदाब्जाम् ।
कञ्जशरवैरिचेतस्सरसिजकलहंसयोषितमुपासे ॥ ८८ ॥

प्रपदप्रभाप्रकाण्डप्रोत्सारितकच्छपच्छविप्रसराम् ।
प्रणुमः प्रालेयगिरिप्रचुरतपःप्रकरनैपुणीश्रेणीम् ॥ ८९ ॥

चरणनमदसरपालीमौलीमाणिक्यरञ्जितनखालीम् ।
नखचन्द्रिकानिरस्तप्रणततमोमण्डलीं कलां कलये ॥ ९० ॥

सुरविटपिमृदुललोहितकिसलयवैकल्यकलनपटुचरणाम् ।
कलयामि चरणकान्तिप्रसरनिरस्तारुणाम्बुजामम्बाम् ॥ ९१ ॥

मणिमयकिरीटकुण्डलकेयूरोदारहारकटकाद्यैः ।
रुचिरैर्भूषणसारैर्भूषितवेषां स्मरामि हरयोषाम् ॥ ९२ ॥

कलयामि कालयक्षीं करतलविलुठत्करालकरवाळाम् ।
कूळीगणैः परिवृतां काळीपरिवारमण्डलीमौलीम् ॥ ९३ ॥

स्फुटरुचिविटपिविशेषैः पटुतरनिनदैः प्लवङ्गमैश्च भृतम् ।
कलये शाङ्गोद्यानं कार्त्त्यायन्याः सुखासिकास्थानम् ॥ ९४ ॥

हारिद्ररुचिसमाभा निर्निद्रा दीनरक्षणे माता ।
सौरद्रवीं मयि धुरं दारिद्र्यव्याकुले द्रुतं बहतु ॥ ९५ ॥

भूर्यद्रिमौलिनिलया भूरिद्रविणौघवृष्टिभिर्माता ।
दारिद्र्यघर्मतप्तं मां रुद्राण्यभिषिञ्चतात् क्षणेनैव ॥ ९६ ॥

वन्यां दैन्यौघमयीं धन्या निर्मूलयेत् समूलं मे ।
कन्या तुषारपर्वतजन्या गुण्या कटाक्षशस्त्रेण ॥ ९७ ॥

सर्गास्थित्यन्तकरी जगतः स्वर्गापवर्गदात्री मे ।
दौर्गत्यशिखरिक्कटान् दुर्गा भिन्धात् कटाक्षकुलिशेन ॥ ९८ ॥

शाङ्गोद्याननिवासिनि मातः परदेवते महामाये ! ।
करुणां कुरु मयि दीने कालविलम्बं सुदुस्सहं न सहे ॥ ९९ ॥

शाङ्गोद्याननिवासिनि कार्त्यायनि ! नः कुरुष्व कल्याणम् ।
करुणामृतपरिवृष्ट्या भूयो भूयो वयं नमस्कुर्मः ॥ १०० ॥

शाङ्गोद्याननिवासिनि ! मानसवाक्कायकर्मभिर्विहितम् ।
सर्वं मयापराधं मातर्मे त्वं क्षमस्व कारुण्यात् ॥ १०१ ॥

शाङ्गोद्याननिवासिन्यम्बायाः पठति नुतिशतीमेताम् ।
भक्त्या यस्तस्य भवेत् कार्त्यायिन्या निरङ्कुशा प्रीतिः ॥ १०२ ॥

॥ श्री ॥

कल्याणस्तवः ।

कल्याणवृष्टिभिरिवामृतपूरिताभि-
लक्ष्मीस्वयंवरणमङ्गलदीपिकाभिः ।
सेवाभिरम्ब ! तव पादसरोजमूले
नाकारि किं मनसि भक्तिमतां जनानाम् ॥ १ ॥

एतावदेव जननि ! स्पृहणीयमास्ते
त्वद्वन्दनेषु सलिल(स्थनिःस्त्रापि)तेऽपि नेत्रे ।
सान्निध्यमुद्यदरुणायुतसोदरस्य
त्वाद्विग्रहस्य परया सुधयाप्लुतस्य ॥ २ ॥

ईशित्वभावकलुषाः कति नाम सन्ति
ब्रह्मादयः प्रतिभवं प्रलयाभिभूताः ।
एकः स एव जननि ! स्थिरसिद्धिरास्ते
यः पादयोस्तव सकृत् प्रणतिं करोति ॥ ३ ॥

लब्ध्वा सकृत् त्रिपुरसुन्दरि ! तावकीनं
 कारुण्यकन्दलितकान्तिभरं कटाक्षम् ।
 कन्दर्पभावसुभगाः खलु भक्तिभाजः
 समाह्वयन्ति तरु(णी शु?णीर्भु)वनत्रयेऽपि ॥ ४ ॥

ह्रीङ्कारमेव तव नाम गृणन्ति वेदा
 मातस्त्रिकोणनिलये ! त्रिपुरे ! त्रिनेत्रे ! ।
 यत्संस्मृतौ यमभटाभिभवं विहाय
 दी(प्य?व्य)न्ति नन्दनवने सह लोकपालैः ॥ ५ ॥

हन्तुः पुरामधिगलं परिघूर्णमानः
 क्रूरः कथं नु भविता गरलस्य वेगः ।
 नाश्वासनाय यदि मातरिदं तवार्धं
 देहस्य शश्वदमृताप्लवशीतलस्य ॥ ६ ॥

सर्वज्ञतां सदसि वाक्पटुतां प्रसूते
 देवि ! त्वदङ्घ्रिमरसीरुहयोः प्रणामः ।
 किञ्च स्फुरन्मकुटमुज्ज्वलदातपत्रं
 द्वे चामरे च महतीं वसुधां ददाति ॥ ७ ॥

कल्पद्रुमैरभिमतप्रतिपादनेषु
 कारुण्यवारिधिभिरम्ब ! भवत्कटाक्षैः ।
 आलोकय त्रिपुरसुन्दरि ! मामनाथं
 त्वय्येव भक्तिभरितं त्वयि दत्तदृष्टिम् ॥ ८ ॥

हन्तेतरेष्वपि निधाय मनांसि चान्ये
भक्तिं वहन्ति किल पाप्मरदैवतेषु ।
त्वामेव देवि ! मनसाहमनुस्मरामि
त्वामेव नौमि शरणं जननि ! त्वमेव ॥ ९ ॥

लक्षेषु सत्स्वपि तवाक्षिविलोकिताना-
मालोक्य त्रिपुरसुन्दरि ! मां कथञ्चित् ।
नूनं मया तु सदृशः करुणैकपात्रं
जातो जनिष्यति जनो न च जायते वा ॥ १० ॥

हीं हीमिति प्रतिपदं जपतां तवाख्यां
किं नाम दुर्लभमिह त्रिपुराधिवासे ! ।
मालाकिरीटमदवारणमाननीयां
(न्त्वत्सेवते?त्वां सेवते) वसुमती स्वयमेव लक्ष्मीः ॥ ११ ॥

सम्पत्कराणि सकलेन्द्रियनन्दनानि
साम्राज्यदानकुशलानि सरोरुहाक्षि ! ॥
त्वद्वन्दनानि दुरिताहरणोद्यतानि
मामेव मातरनिशं कलयन्तु मान्यम् ॥ १२ ॥

कल्पोपसंहृतिषु कल्पितताण्डवस्य
देवस्य खण्डपरशोः परभैरवस्य ।
पाशाङ्कुशैश्वशरासनपुष्पबाणा
सा साक्षिणी विजयते तव मूर्तिरेका ॥ १३ ॥

लग्नं सदा भवतु मातरिदं त्वदीयं
 तेजःपरं बहलकुङ्कुमपङ्कशोणम् ।
 मास्वत्किरीटममृतांशुकलावतंसं
 मध्यत्रिकोणमुदितं परमामृतार्द्रम् ॥ १४ ॥

हीङ्कारमेव तव धाम तदव रूपं
 तन्नाम सुन्दरि ! सरोजनिवासशीले ! ।
 यत्तेजसा परिणतं वियदादिभूत-
 जातं तनोति सरसीरुहसम्भवादि ॥ १५ ॥

हीङ्कारत्रयसम्पुटेन महता मन्त्रेण सन्दीपितं
 स्तोत्रं यः प्रतिवासरं तव सदा मातर्जपेन्मन्त्रवित् ।
 तस्य क्षोणिभुजो भवन्ति वशगा लक्ष्मीश्चिरस्थायिनी
 वाणी निर्मलसूक्तिभारभरिता जागर्ति दीर्घं वयः ॥ १६ ॥

॥ श्री ॥

॥ केशवाष्टकम् ॥

[स्तोत्रमिदम् एतद्ग्रन्थशालीये १८२२९ तमे ग्रन्थे
'E' इत्यङ्काङ्कितम् ।]

यदुपायतः सकलभूभुजां वरा
यदुपा भवन्ति बलवीर्यशालिनः ।
तमसाभिभूतजनदुःखदाहिनं
तमघौघनाशनमुपैमि केशवम् ॥ १ ॥

अवनीतलार्तिकरदुष्टशान्तये
नवनीत(हारक)शिशुत्वमागतः ।
यवनेशघातिनमुपायकौशलात्
पवनाशशायिनमुपैमि केशवम् ॥ २ ॥

शिशुपालरूक्षपरिहासवाक्शर-
त्रणशान्तये तदनु शुद्धसर्पिषा ।
परिषिच्यमानहृदयं महाहवे
परवीरघातिनमुपैमि केशवम् ॥ ३ ॥

शशिवंशजातवसुदेवनन्दनं
शशिशेखरादिसुरवृन्दवन्दितम् ।
शशिवैरिक्रान्तनकरारिधारिणं
शशिमण्डलाननमुपैमि केशवम् ॥ ४ ॥

द्विपराजवाहनगृहाङ्गणाद्वलाद्-

द्रुमराज(वाहि)रिणमशेषनाकिनाम् ।

अपराजितं सकललोकनायकं

कपिराजकेतुसखमेमि केशवम् ॥ ५ ॥

परिवारभूतगुहनन्दिशोभिने

पुरवैरिणे समरतृप्तिदायिनम् ।

वरवारणायुतबलानुजात्मनः

कुरुवीरजस्य गुरुमेमि केशवम् ॥ ६ ॥

अरुणारविन्ददलचारुलोचनं

करुणाकरं कनकरत्नभूषितम् ।

अरुणानुजध्वजमपारभूतिदं

शरणागतस्य तमुपैमि केशवम् ॥ ७ ॥

पुरुषं पुराणमजरं जगन्मयं

हरिमिन्दिरापतिमनन्तमच्युतम् ।

परमं परायणमचिन्त्यमक्षरं

परिपूर्णमेकमजमेमि केशवम् ॥ ८ ॥

य इदं पठेन्म (हति?नसि) केशवाष्टकं

हरिभावनामृतरसार्द्रभावनम् ।

स विहाय जन्ममरणादिसंस्तृति

परमं प्रयास्यति पदं सनातनम् ॥

* श्रीकृष्णदण्डकम्

धुन्दावने शिशिरमन्दानिलाचलित-
कुन्दादिसूनसुविकासे
वन्दिबहुमुनिपरिषदिन्द्रमुखविवुधवर-
वृन्दपशुपशुपमिलिताशे ।
मणिपल्लवस्तवकसुरशाखिमूलगत-
कनकारविन्दपुटदेशे
परिलसितमसितनवजलदकुलतुलितरुचि
मुरमथनवपुरिदमुपासे ॥ १ ॥

व्यालोलपिञ्छवलयालम्बिसंयमित-
लोलम्बनीलकचपाशं
बालशशिरुचिरतरफालतलधृततिलक-
मालसिततिलकुसुमनासम् ।
मृदुगण्डसञ्चलितमणिकुण्डलं चटुल-
करुणावलोकनविलासं
मधुरलसदधरपुटपरिनिहितकळमुरळि
दशनरुचिविशदमृदुहासम् ॥ २ ॥

ताराळिताररुचिहारावलीवलयि-
तोरोविलोलवनमालं
ताररवमणिवलयहारिपृथुभुजयुगळ-
दूरलसदमलनजखालम् ।

श्रीकृष्णदण्डकम् ।

तरकाङ्गुलीगळितसुरकीनिनादरस-
शिशिरीकृताशमनुवेलं
तनुविलसदुदरतलमनुपमितजघनभर-
परिघटिततटिदुपमचेलम् ॥ ३ ॥

शिञ्जानहेममणिकाञ्चीकलापगुण-
संजातभङ्गि परिपिङ्गं
चारुपृथुमसृणलसदूरुयुगमुपलसित-
जानुयुगमतिमुभगजङ्घम् ।
मणिनूपुराकलितचरणाम्बुजोल्लसित-
नखपङ्क्तिकान्तिजितशङ्खं
व्यतिनिहितपदयुगलमरुणतरचरणतल-
मुरुमहिमनिलयमकळङ्कम् ॥ ४ ॥

॥ श्रीः ॥

॥ कुमारस्तवः ॥

अव्यादपारकरुणं तरुणारुणाभ-
मव्याजसुन्दरमन-तगुणाभिरामम् ।
अम्भोजशक्त्यभयकुक्कुटशोभिहस्त-
मम्बातपःफलमपत्यमिहैश्वरं नः ॥ १ ॥

आचार्यमागमरहस्यमहामनूना-
माचान्तवारिनिधिदेशिकमाश्रितकेयम् ।
आखण्डलाद्यमरवन्दितमात्मरूप-
मालम्बते मम मनः शरणं कुमारम् ॥ २ ॥

इन्दीवरायतविलोचनमिन्द्रसेना-
नेतारमिन्दुमुखमिन्दुकलावतसम् ।
इन्द्रानुजार्चित(महर्निश)मिन्दिराया
जामातरं हृदयमिज्जतु मे कुमारम् ॥ ३ ॥

ईशानधर्मसुतमीश्वरमीश्वराणा
मीशित्वमुख्यफलदं गतिमीयुषः स्वम् ।
ईहानुजातजगदण्डकमीक्षितार-
मीडेऽहमीप्सितसुपर्वतरं कुमारम् ॥ ४ ॥

उद्यन्निशारमणवक्रमुपेन्द्रकन्या-

मुद्रोदुमादतमनोज्ज्वलिन्दवेषम् ।

उन्मूलनार्थमुररीकृतदिव्यरूप-

मुद्बृत्तदैत्यविततेरुपयामि देवम् ॥ ५ ॥

ऊरीकृतस्वचरणैकपरायणं तं

दूरीकृतात्मविमुखात्मजनं भजामः ।

ऊहस्वरूपमुपगीतमकृत्रिमाणां

मूर्धस्थितैरपि गिरां वचनैः कुमारम् ॥ ६ ॥

कक्कसामवर्णितपदं यजुषानुगीत-

मृष्यादियुक्तनिजमन्तजपैकतानान् ।

(ह?क)द्वास्पदं गमयितारमृतस्वरूप-

मृच्छाम्यहं शरणमात्मजमिन्दुमौलेः ॥ ७ ॥

एकान्तभक्तिसुलभं जगदेकनाथ-

मेकातपत्रविभवप्रदमाश्रितानाम् ।

एकाग्रगम्यपदमेकरदानुजात-

मेधामहे शरवणोद्भवमेयिवांसः ॥ ८ ॥

ऐश्वर्यसिद्धिमथवा सुखमौहिकं वा-

प्यैकाधिपत्यमवनेरपि वामरत्वम् ।

ऐतुं यदीच्छसि मनः! शरणं भजेथा

ऐशानमङ्गजमुमागुरुभागधेयम् ॥ ९ ॥

ओङ्कारमन्त्रपदवाच्यमजं वदन्त-

मोजोमदादपरथा प्रविवेश्य कारास् ।

लोकान् ससर्ज निखिलान् निजयैव शक्त्या

यो योगिनं तमजरं गुह्यमाश्रयामः ॥ १० ॥

औदार्यवारिनिधिमास्पदमौचितीना-
मौद्धत्य(पद्ध?वद्दि)तिसुतौघभिदापटिष्ठम् ।
औन्नत्यमाशु ददतं सकृदानताना-
मौपम्यहीनचरितं गुहमानमामः ॥ ११ ॥

कल्याणभूमिधरकार्मुकपुण्यपाकः
कन्दर्पकोटिकमनीयकलेवरश्रीः ।
कल्पद्रुकल्पकरकल्पितशक्तिशाली
कामान् ममाशु सफलीकुरुतां कुमारः ॥ १२ ॥

खेदं परित्यज मनः ! खलसेवनोत्थं
खेलाशु खण्डपरशोः सुकृते कुमारे ।
खेलाविधृतखलदानवयूथपोऽयं
खेदं न जातु सहते स्वपदाश्रितानाम् ॥ १३ ॥

गाङ्गेयकुङ्कुमजपारुणचारुगात्रं
गङ्गाधराननसरोजसरोजवन्धुम् ।
गाङ्गेयमाश्रय मनो ! बहुचिन्तयालं
गङ्गातरङ्गवदयं श्रिततापहारी ॥ १४ ॥

घोरालिकार्पितलिपि(विं)धिने(यि? ति) चेतो
घूर्णस्वजस्रमयि ! किं गुहमाश्रयेथाः ।
घूकं दिनेश इव कोटरमेष देवः
कारागृहान्तमनयत् खलु तं विरिञ्चम् ॥ १५ ॥

डित्प्रत्यये सति परे गुणवृद्धयभावः
स्यात् सार्वधातुकपिता यदि न व्यवायः ।
जन्तोः कथं बलवती विधिदुर्लिपिः स्यात्
सर्वातिगो यदि गुहो हृदयं प्रविष्टः ॥ १६ ॥

चक्रायुधप्रियसुतामुखचञ्चरीक-
 श्वन्द्रावतंसिचरणायुधचारुहस्तः ।
 चेतो भवानिकुचकोरकपूर्णचन्द्र-
 श्चित् ते चकास्तु धृतचन्द्रकभृत् कुमारः ॥ १७ ॥

छिन्नाखिलावशमले स्वपदाश्रितानां
 छायातरौ भवमहोष्मविशोपितानाम् ।
 छन्दानुरूपफलदे सुरसैन्यनाथे
 छन्दोमये मम मनो रमतां नितान्तम् ॥ १८ ॥

जानामि धर्ममयि! तत्र न तु प्रवर्ते
 जानाम्यधर्ममपि नैव ततो निर्वर्ते ।
 जानासि सर्वहृदयं जगदन्तरात्मन्!
 जातं ममापचरितं सकलं क्षमेथाः ॥ १९ ॥

ज्ञाताखिलागमरहस्यतमार्थमेतं
 ज्ञात्वा समाश्रय गुहं शरणं शरण्यम् ।
 ज्ञानं ददीत तदयं हृदयाशु तुभ्य-
 मेवविधो न भविता तव येन मोहः ॥ २० ॥

ज्ञञ्ज्ञासमीरणमघौघघनच्छटानां
 सिद्धौषधं भवमयामयविह्वलानाम् ।
 चिन्तामणिं प्रणमतां करुणाम्बुराशिं
 गौरीसुतं गुहमहं शरणं प्रपद्ये ॥ २१ ॥

टङ्कायमाननिजकोपमशेषलोक-
 बाधा(करा)सुरमहो पलजालकानाम् ।
 क्रौञ्चादिभेदपरिगुप्तसमस्तलोक-
 मञ्चामि किञ्चन हृदा शिवभागधेयम् ॥ २२ ॥

द्वृत्कारमाशु परिपातय तं कठोरं
मद्वैरिकण्ठकुहरेषु गुहाविषह्यम् ।
यः प्रागुदस्थित भवद्भुजशक्तिविद्ध-
क्रौञ्चाद्रिभेदसमये दितिजाद्रिवज्रः ॥ २३ ॥

दम्भापहारिचरितं दनुजेश्वराणां
जम्भारिराज्यदमदम्भजनानुकूलम् ।
सम्भावयामि शरकाननसम्भवं तं
पक्वं फलं हृदि पुरारिपुराकृतानाम् ॥ २४ ॥

दङ्के समस्तहृदयाब्जगुहाशयं तं
पश्यामि पातकमहागजपञ्चवक्रम् ।
पञ्चायुधारिमृदुलाङ्गकृताधिवासं
क्रौञ्चारिमद्य शरणं मनसा शरण्यम् ॥ २५ ॥

णान्तं वनं भवति मानस(यश्च)त्वरं चेत्-
तस्मिन् सरस्तदुदरे कमलं तदन्तः ।
किञ्चिन्महस्त्रिनवपङ्क्युगवक्रदृग्दो-
स्तद्वेपजं भवरुजो भज गुह्यमेतत् ॥ २६ ॥

तत्कालतप्ततपनीयमयं किरीटं
ताराधिपार्धमणिमौक्तिकशोभितान्तम् ।
तारावलीशशिपरीवृतमेरुशङ्कां
तन्वत् तनोतु कुशलं मम तारकारेः ॥ २७ ॥

स्थेयः शिवं दिशतु मे स्थिरधन्वसूतोः
कोटीरनद्धनवरत्नमरीचिविद्धम् ।
इन्द्रायुधोपमितमिन्दुकलावदातं
लोलम्बलोलदलकोल्लसितं ललाटम् ॥ २८ ॥

दैव्यं ममापहरतां दहनोद्भवस्य
 कारुण्यवेल्लननियन्त्रितसर्वल कम् ।
 दिव्यं भ्रुवोर्युगलमीषदरालरम्यं
 दूरास्तदर्पकशरासनदर्पभारम् ॥ २९ ॥

धून्वन्तु मे दुरितमाशु दिशन्तु सौख्यं
 धीरस्य धूर्जटिसुतस्य कटाक्षमालाः ।
 धृतारविन्दरुचयः करुणामरन्द-
 धारातिमात्रशिशिराः कमलानिवासाः ॥ ३० ॥

नासापुटं नलिननाभसहोदरस्य
 नासीरनेतुरनिशं कुशलानि कुर्यात् ।
 निम्नोन्नतं नवतिलप्रसवाभिरामं
 नीचैस्तरीकृतसुचस्पककोरकाभम् ॥ ३१ ॥

पातां परस्परसमौ गुरुपद्मराग-
 यापाणदर्पणसमानरुची कपोलौ ।
 पर्यन्तलम्बिमणिकुण्डलमण्डितान्तौ
 पाटीरशैलपवमानसखारिखनौः ॥ ३२ ॥

फुल्लारविन्दसदृशं फलतु श्रियं मे
 फालान्तलोचनभवस्य मुखं प्रसन्नम् ।
 स्फारस्फुरद्दशनमौक्तिकमन्दहासं
 श्मश्रुप्ररोहमधरोष्ठपुटप्रवालम् ॥ ३३ ॥

वर्हीन्द्रकेतनरतस्य मुखाब्जनालो
 बुद्धिप्रदोऽस्तु शुभदो मम कम्बुकण्ठः ।
 बन्धूकवर्णरुचिभिन्नरुचिप्रवाल-
 बन्धूभवद्विशदमौक्तिकहारहारी ॥ ३४ ॥

भद्राङ्कभद्रतनयस्य भुजा भवेयु-

भद्राय मे भुवनरक्षणजागरूकाः ।

भास्वत्सुवर्णवलयान्नदकाङ्गुलीया

भक्ताखिलेष्टफलदानसुरद्रुशाखाः ॥ ३५ ॥

मन्दारमाल्यमकरन्दमिलद्विरेफ-

मालामनोहरमुरो हरनन्दनस्य ।

माङ्गल्यमावहतु माधवकन्यकाया

माणिक्यहारिकुचकुङ्कुमपङ्कशोणम् ॥ ३६ ॥

यज्ञेश्वरस्य यजमानतनोर्गृहस्य

योगेश्वरस्य जठरं जगतां निधानम् ।

युक्तेन योजयतु मां त्रिवलीविरूढ-

रोमावलीलसितवृत्तगभीरनाभम् ॥ ३७ ॥

रत्नानुविद्धरमणीयसुवर्णकाञ्ची-

रेखापिनद्धकनकान्तदुकूलकान्तम् ।

रामावलीहृदयसंवननं सदा मां

रक्षेत् पुलिन्दरमणीरमणस्य मध्यम् ॥ ३८ ॥

लक्ष्मीविलासभवनं कदलीकमेत-

ल्लीलानुकारि (ललितरामाललितान्तर)मूरुयुग्मम् ।

लावण्यशालि लघयेन्मम दैन्यभारं

लोकोत्तरस्य ललिताकुलनन्दनस्य ॥ ३९ ॥

वाचामगोचरमनोहरवा(ग? म)रूपं

वामार्धजानिजनुषः किल जानुयुग्मम् ।

वन्दे वरेण्यमणिदर्पणमञ्जुवृत्तं

वन्दारुवाञ्छितवरप्रददिव्यरत्नम् ॥ ४० ॥

शम्भोः सुतस्य शतपत्रशरासतूणी-
 शङ्कावहे शवरराजसुताभिकस्य ।
 शश्वत्(क)राञ्जमृदिते शतमन्युपुत्र्या
 शृङ्गारिते शमयतां शमलं सुजङ्घे ॥ ४१ ॥

षट्पुग्मपट्भुजमुखस्य पदारविन्दे
 षट्पैरिवर्गशमने मम जीव एषः ।
 षट्भिः समेत्य करणैः सह षट्पदत्वं
 षट्पङ्कजोपरि गतो रमतां सुखेन ॥ ४२ ॥

स्कान्दं सदा स्फुरतु मे मनसि स्वरूपं
 सर्वाङ्गसुन्दरतरं सरसं समग्रम् ।
 सच्चिन्मयं सकलसत्त्वहिते निविष्टं
 साक्षात्सदाकृतसदाशिवभागधेयम् ॥ ४३ ॥

हेरम्बसोदर ! हिरण्यकुण्डलाय
 हेमाङ्गदाय हिमशैलसुतासुताय ।
 हेतोः समस्तजगतां हितचाष्टिताय
 हे शूरपञ्चकुलकाल ! नमो नमस्ते ॥ ४४ ॥

क्षोणीधरक्षितिपभूरमणान्ववाय-
 क्षीरार्णवोदर(दरव? भव)क्षणदाकरेण ।
 क्षन्तव्यमेव भवता गुह ! साहसं मे
 क्षुद्रस्य तावकगुणस्तदनाय जातम् ॥ ४५ ॥

श्री

॥ सुवर्णमुक्तावलीस्तुतिः ॥

[स्तुतिरियम् आदिक्षान्तवर्णावल्या समारब्धत्वाच्चारुवर्ण-
कलितत्वाच्च द्वेधा सार्थनाम्नी T. 68 अङ्काङ्कितात् प्रतिरूपित-
ग्रन्थादुद्धृता । इतः पूर्वम् Vol. X, No. 4 तमे पुस्तके
मुद्रितः कुमारस्तवोऽपि एतस्मादेव ग्रन्थादुद्धृतः । उभयोरप्य-
नयोर्नितरामस्ति सादृश्यमित्युभावप्येतावेकस्यैव कवेः प्रतिभा-
विलास इति भाति ।

अद्वैतमक्षरमनन्तमभक्तलोकै-

रज्ञेयतत्त्वमनुमेयमतीन्द्रियज्ञैः ।

अव्यक्तमर्चयदनुग्रहणात्तरूप-

मन्तःपुरं पुररिपोररुणं भजामः ॥ १ ॥

आताम्रमात्तधनुरङ्कुशपाशवाण-

मादर्शनिर्मलकपोलकमायताक्षम् ।

आनन्दचिन्मयमहः स्तुतमागमान्तै-

रार्याख्यमार्तिहरमाशु ममान्तरास्ताम् ॥ २ ॥

इन्द्रादिदिव्यपददामियतीत्यमेया-

मिन्दीवराक्षियुगलीमितिहासवेद्याम् ।

इन्दुप्रकाशवदनामिभराजयाता-

मिष्टार्थदां भगवतीमिह चिन्तयामि ॥ ३ ॥

ईशित्वमुख्यफलदां जगदीश्वरीं ता-
मीशानवामनिलयामियतीदृशीति ।
ईक्षावतामविषयं महदीहिताङ्घ्रि-
मीडे परां सुरगवीमहमीप्सितानाम् ॥ ४ ॥

उन्निद्रपङ्कजमुखीमुदितारुणाभा-
मुद्वृत्तपीवरकुचामुपगीयमानाम् ।
उच्चैस्तरामुपनिषद्भिरुपासकाना-
मुच्चावचेष्टफलहेतुमुमामुपासे ॥ ५ ॥

ऊरीकृतात्मचरणार्पितचित्तवृत्ति-
मूर्धस्थितां निगममौलिभिरुह्यमानाम् ।
ऊनेतरार्थफलदां परमेश्वरोढा-
मूढत्रिलोकभरणां जननीं प्रपद्ये ॥ ६ ॥

ऋग्भिर्भुजुर्भिरपि सामभिरर्चकाना-
मृद्धिप्रदाननिरतामृतुह्वयमानाम् ।
ऋत्विग्भिरध्वरमयीमृतसत्यनेत्रा-
मृज्वीमृशुक्षमहितामनुसन्दधामि ॥ ७ ॥

एकान्तभक्तिसुलभामतिमात्ररम्या-
मेकातपत्रफलदां सकृदर्चकानाम् ।
एतादृशीत्यविदितां निगमावलीभि-
रेकामनेकजननीं वयमाश्रयामः ॥ ८ ॥

ऐक्यं त्वया सह महेश्वरि ! लब्धुकामा
नैकाधिपत्यमवनेरपि कामयन्ते ।
ऐश्वर्यसिद्धिमतुलामपि याचमानो
जिहोमि केवलमहं सुखमैहिकं त्वाम् ॥ ९ ॥

ओतं समस्तभुवनं यदमेयशक्ता-
वोजस्वि भाति कलयन्ति तपांसि यस्याम् ।
ओकोऽप्ययातुमनसः समुपास्महे ता-
मोङ्कारदिव्यकमलाकरराजहंसीम् ॥ १० ॥

औदार्यमाश्रितजनेषु तवातिमातृ
औपम्यहीनमिति सर्वजग(त्यः)त्प्र)सिद्धम् ।
औचित्यमम्ब ! किमिदं यदुपेक्षसे मा-
मौर्वाग्निदुर्विषहदन्यविदूयमानम् ॥ ११ ॥

कल्याणमावहतु मे कमलाविरिञ्च-
कान्ताकरान्तधृतचामरशोभिपार्श्वम् ।
कल्याणशैलनिलयं किमपि स्वरूपं
कोदण्डवाणसृणिपाशकरारविन्दम् ॥ १२ ॥

खेलन्तु मे मनसि खेचरमौलिमाला-
लोलन्मणीकिरणरञ्जितपादुकायाः ।
पादाब्जरेणुकणिकाः परदेवताया
वौढुं शिवः शिरसि या हि भिनत्ति गोत्रम् ॥ १३ ॥

गङ्गाधरप्रणयिनीचरणारविन्दे
 भृङ्गारकन्दलितकान्तिद्वरीमरन्दे ।
 भृङ्गायतां मम मनः पुरुषार्थकन्दे
 तुङ्गानुभाविनि मिलन्मुनिहंसवृन्दे ॥ १४ ॥

घर्मान्तकालजलमुक्पटलीधुरीणे
 घोराभयानिलदवानलतापभाजाम् ।
 वस्त्रागमे प्रणतमोहतमस्ततीना-
 मङ्गघ्रिद्वये लगतु मे हृदयं शिवायाः ॥ १५ ॥

ड्यावन्तवाच्यमितरच्च समस्तमेतद्
 यस्या विभाति कलया समनुप्रविष्टम् ।
 तस्यामनन्तसुखाचिन्मयविग्रहायां
 लीये गिरीशगुरुभाग्यपरम्परायाम् ॥ १६ ॥

चन्द्रार्धशेखरमिनेन्दुहुताशनेत्रं
 चारुस्मितास्यमरुणं परमाणुमध्यम् ।
 चामीकराभरणमुच्चकुचं मनोज्ञं
 चित्ते चकास्तु तरुणं शिवकामि तेजः ॥ १७ ॥

छायामहीरुहि भवोपरमार्गभाजां
 छायाविधूतकुरुविन्दमणिप्रभायाम् ।
 छायेव सज्जतु मणौ मम चेतनेयं
 त्रैलोक्यमातरि महेश्वरवल्लभायाम् ॥ १८ ॥

जन्तोललाटलिखितापि लिपिविधात्रा
जन्मान्तराचरितपातकसूचयित्री ।
जायेत दिव्यसुखदा यदपाङ्गदृष्ट्या
जायामुमां पुरभिदो हृदि मन्महे ताम् ॥ १९ ॥

झञ्झामरुद्धिरिव दुस्सहमेषमेलाः
शीर्यन्ति सर्वविपदः करुणाकटाक्षैः ।
यस्याः सकृत् प्रणतमातृपदाम्बुजाया(?) -
स्तां सर्वलोकजननीं शरणं प्रपद्ये ॥ २० ॥

जिद्यष्फडीषु विहितासु कतप्रकृत्या
यद्रूपमुल्लसति तत् खलु नाम यस्याः ।
ज्ञानप्रदं सकलरोगहरं पवित्रं
तां भावयामि मनसा हिमशैलकन्याम् ॥ २१ ॥

टङ्कायते विपुलपापमहोपलानां
यस्याः सकृच्चरणयोर्विहितः प्रणामः ।
तामाश्रये सुखकरीं जगतां त्रयाणां
निश्शेषदुःखशमनाय सतीं भवानीम् ॥ २२ ॥

ठङ्कारकल्पमणिमध्यविराजमान-
ताटङ्करत्नयुगलायितपुष्पवञ्चाम् ।
देदीप्यमानमणिदर्पणतुल्यगण्डां
कामेश्वराङ्गनिलयां प्रणमामि गौरीम् ॥ २३ ॥

डोलायमानमनसां बहुचिन्तयालं
 दारिद्र्यदुःखभवया भविनां यदीये ।
 पादाम्बुजन्मानि रतिः सुरशाखिशाखा
 सा पार्वती शरणमद्य ममास्तु देवी ॥ २४ ॥

ढक्काधरस्य नटतो नटनायकस्य
 नृत्तानुकारचतुरां चतुरास्यनूताम् ।
 आपन्नभक्तजनरक्षणजागरूका-
 मम्बां भजे नतमनोरथकल्पवल्लीम् ॥ २५ ॥

णिङ्प्रत्ययोऽनुवदति प्रकृतेरिवार्थं
 सृष्टिस्थितिक्षयकृतौ मिलनेन यस्याः ।
 सृष्टिस्थितिक्षयविधीन् विदधाति शम्भु-
 स्तस्यै नमः प्रकृतये भुवनैकगत्यै ॥ २६ ॥

तन्वी तटित्तनुलता तरुणेन्दुवक्त्रा
 तारुण्ययोगललिता तरलायताक्षी ।
 ताम्राधरा तरलहारकुचान्तराला
 तापापहा भगवती भवतात् पुरस्तात् ॥ २७ ॥

थुद् सस्य सन्निव परस्य परोपकाराद्
 यत्सेवकस्य निटिलोपरि चन्द्रखण्डः ।
 आगच्छति प्रणतवाञ्छितकल्पवल्ली-
 माराधमे मनसि हैमवतीं कुमारीम् ॥ २८ ॥

दीनावनैकनिरतां भुवनाधिपत्य-
दानप्रवीणचरणाम्बुरुहोपहाराम् ।
देवीं दयार्द्रनयनां दधतीमुपासे
पाशेक्षुचापसुमवाणसृणीन् कराब्जैः ॥ २९ ॥

ध(न्यां कुंन्यं य)शस्यमतिपावनमामयघ्नं
धैर्यावहं सुखकरं भवरोगहारि ।
धामप्रदं भयहरं चरितं यदीयं
धात्री धराधरसुता मम सा प्रसीदेत् ॥ ३० ॥

नामावली नयति कीर्तयतो यदीया
नाकं नरानधिकदुष्कृतकारिणोऽपि ।
नारायणस्य सहजां सहजार्द्रभावां
नाथामि तां शुभगतिं नगराजपुत्रीम् ॥ ३१ ॥

पञ्चास्यमञ्चनिलयां परमात्मरूपां
पञ्चोपचारसरसां परिपूर्णकामाम् ।
पञ्चायुधाभयकरीं परचित्प्रकाशां
पञ्चापहारिचरितां गिरिजामुपासे ॥ ३२ ॥

फुल्लारविन्दवदने ! फलदे ! क्रियाणां
फालेक्षणार्जितसुकर्मफलस्वरूपे ! ।
कल्हारगन्धाचिकुरे ! कुरुविन्दशोभे !
कारुण्यशालिनि ! विलोकय मामपाङ्गैः ॥ ३३ ॥

बालामृतांशुकलिकापरिशोभिफाले !

बालारुणारुणशरीरमरीचिमाले ! ।

त्रैलोक्यपालिनि ! विलोकयितुं शिवे ! मां

कालोऽयमेव करुणाशिशिरैः कटाक्षैः ॥ ३४ ॥

भद्राणि पश्यति भवत्य(पिको?धिपो,)जगत्यां

भग्नो न जातु न विभेति कुतश्चनायम् ।

भाग्येन योऽत्र भजते तव पादपद्मं

भक्तिर्दृढा भवतु मे त्वयि भक्तवश्ये ! ॥ ३५ ॥

मातङ्गमञ्जुलगते ! महनीयमूर्ते !

मन्दारवह्नि ! भजतां मनसाधिगम्ये ! ।

माये ! महेश्वरविलासिनि ! मा तनिष्ठा

मायामहासरिति मज्जति मय्युपेक्षाम् ॥ ३६ ॥

या विश्वमात्ममहसा समनुप्रविष्टा

यामेव सर्वमनुयाति यया विभाति ।

यस्यै करोति समुदेति यतश्च रूपं

यस्या लयं व्रजति यत्र(च)सा त्वमेव ॥ ३७ ॥

राजा (विभा?पि दा)सति भवानि ! कटाक्षति श्री

राजानति श्रितजनो(रथनायि?रसनाति)वाणी ।

रामा रमान्ति खलु देवति देवि गेहं

त्वत्सेवकस्य नहि किं मयि वस्तु किं वा ॥ ३८ ॥

लक्ष्मीकुरुष्व ललिते ! ललितैः कटाक्षै-
 लक्ष्मीकरैर्ज्ञेयि मां लघया(तुंशु) दैन्यम् ।
 लोकप्रसिद्धमहिमावलिलाघवं ते
 मा भूदयं तव जनो भुवि सीदतीति ॥ ३९ ॥

वाचस्पतिर्भवति मूकतमोऽपि षड्गु-
 वारान्निधींस्तरति दर्शयतेऽह्नि तारम् ।
 अन्तेऽपि नाकमघवानतियाति देही
 यत्पात्रमम्ब ! तव तं दिश मय्यपाङ्गम् ॥ ४० ॥

शंसन्ति शङ्करि ! शशाङ्ककलावतंसे !
 शास्त्राणि सर्वजगतां भवतीं सवित्रीम् ।
 शङ्कां विनायमघवानतिभक्तवन्मा-
 मालोकयाम्ब ! समर्धाहिं सुतेषु माता ॥ ४१ ॥

षड्गोऽपि साधुविमुखोऽपि षडास्यमातः !
 षड्वैरिवर्गपरिभूतषडिन्द्रियोऽपि ।
 षट्पङ्कजोपरिगते ! भवतीं प्रपन्नः
 षट्कर्मगम्यपदमाश्रयते जनुष्मान् ॥ ४२ ॥

सत्त्वं रजस्तम इति प्रकृतेर्गुणैस्ते
 सर्गस्थितिप्र(भवलय)संस्थितहेतुभूतैः ।
 स्रष्टाविभुप्रभृतयो न विदुः स्वरूपं
 सत्यं तवाम्ब ! नुतये भुवि कोऽलमन्यः । ४३ ॥

हालामदारुणिमहारिहनुप्रदेशे !

हालाहलाशनसुखावहादिव्यमूर्ते !

हर्यश्चमुख्यहरिदीशनुतेऽम्ब ! मास्मान्

हासीस्त्वदेकशरणानतिदीनभावान् ॥ ४४ ॥

क्षित्यादिभूतमयि ! किञ्चिदपि त्वदिच्छां

क्षेत्रज्ञरूपिणि ! विना चलितुं न शक्तम् ।

क्षन्तव्यमेव कृतमम्ब ! शुभाशुभं मे

क्षमाभृत्सुते ! पतिनिदेशकरा हि भृत्याः ॥ ४५ ॥

एतां मया विरचितां वरद ! 'सुवर्ण-

मुक्तावली' तव मुदं जगदेकमातः ! ।

प्रत्यर्पयामि कृपया परिगृह्य कुर्या

वक्षोजकुङ्कुमरसैः सरसां समग्र्याम् ॥ ४६ ॥

IN THE PRESS

1. Bhojanakutūhala (Dietetics) of
Raghunātha. Part. II.
2. Sarasvatikanthābharana (Grammar) of Bhoja
with the commentary Hṛdayahārīṇī by
Daṇḍanāthanārāyaṇa Part. V.
3. Prakriyāsarvasva (Grammar) by Nārāyaṇa
Bhaṭṭa. Part. V.
4. Mīmāṃsāślokavārtika of Kumārīlabhaṭṭa
with the commentary Kāśikā
by Sucaritamīśra. Part. IV.
5. Ankaṇaśāstra. (Jyotiṣa)
6. Bhāgavatacampū of Rāmapāṇivāda.
7. Karaṇottama (Jyotiṣa) of Acyuta with com-
mentary.

READY FOR THE PRESS.

1. Aitareyāranyaka (Veda) with the commen-
tary Mokṣapradā of Śaḍguruśiṣya.
2. Kalaśacandrikā. (Tantra).
3. Twenty Prabandhas (Campus) of Nārāyaṇa
Bhaṭṭa.